

GRAU EN CIÈNCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I DE L'ESPORT

2013 - SOCIOLOGIA I HISTÒRIA DE L'ACTIVITAT FÍSICA I DE L'ESPORT

Informació general

- Tipus d'assignatura : Bàsica
- Coordinador : Noemí Serra Paya
- Curs: Segon
- Trimestre: Segon
- Crèdits: 6
- Professorat:
 - Aleix Gibert Buxeda [<agibertb@tecnocampus.cat>](mailto:agibertb@tecnocampus.cat)

Idiomes d'impartició

- Català
- Castellà
- Anglès

Competències que es treballen

Bàsica

- Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment en la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que inclouen una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- Realitzar els processos d'ensenyament-aprenentatge relatiu a l'activitat física i de l'esport, amb atenció a les característiques individuals, col·lectives i contextuals de les persones
- Promoure la formació d'hàbits perdurables i autònoms de pràctica de l'activitat física i de l'esport

General

- Reconèixer els fonaments epistemològics, històrics i educatius de l'activitat i de l'esport
- Descriure els factors comportamentals i socials que condicionen la pràctica de l'activitat física i de l'esport
- Identificar els efectes de la pràctica de l'exercici físic sobre els aspectes psicològics i socials de l'ésser humà
- Aplicar els drets fonamentals i de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, de solidaritat, de protecció medioambiental i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics

Transversal

-

Utilitzar les fonts del coneixement científic certificat en l'àmbit de les Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

- Incorporar hàbits de l'excel·lència i de qualitat per a l'exercici professional
- Actuar dins dels principis ètics necessaris pel correcte exercici professional, segons el marc normatiu

Descripció

La present assignatura servirà per analitzar l'exercici físic, activitat física i esport com uns dels fenòmens socials més importants de la societat contemporània. Bé com a manifestació del moviment humà al llarg de la història o com a espectacle de masses, aquests fenòmens han passat a formar part essencial en la vida i cultura de l'home modern.

Deia Cagigal que l'esport és un fenomen cultural global, un fenomen omnipresent. En efecte, l'esport abasta molts àmbits de la realitat social, com ara l'educació física, els estils de vida de la societat, la salut i la qualitat de vida, el gaudir del medi natural a través de les activitats recreatives; l'esport espectacle, en bona mesura gràcies als mitjans de comunicació de masses; unit a aquest, la competició i l'alt rendiment, etc. L'objectiu d'aquesta assignatura és analitzar aquestes diferents formes d'expressió del fenomen esportiu, per comprendre millor la naturalesa de l'esport.

L'objectiu d'aquesta assignatura és analitzar aquestes diferents formes d'expressió del fenomen esportiu, per comprendre millor la naturalesa de l'esport.

També reflexionarem sobre el significat de l'estudi històric de l'activitat física i l'esport en el context del procés de civilització. Conèixer les teories sobre l'origen i la denominació d'esport que reben algunes manifestacions de l'activitat física.

També comprendrem la naturalesa contradictòria i ambivalent de l'esport. L'activitat física i l'esport poden ser font d'educació, de salut, de benestar social, d'integració social, de tolerància i solidaritat. Però també poden ser-ho d'ignorància, de malaltia, d'alienació, de conflictes, de violència, d'intolerància i d'exclusió.

Per acabar, aquesta assignatura pretén afavorir la capacitat de reflexió crítica de l'alumnat envers l'àmbit de l'activitat física i l'esport a la societat actual. Activitats pràctiques a classe i amb diferents col·lectius socials ens permetran apropar-nos a aquestes realitats, socials i laborals.

Resultats d'aprenentatge

- Interpretar, basat en el coneixement, les característiques dels ciutadans i dels contextos socioculturals, amb l'objectiu d'adequar les intervencions en diversos àmbits i l'igualtat d'oportunitats en l'accés a la pràctica físico-esportiva.
- Aplicar, basat en el coneixement de les expressions del fet esportiu social en cada cultura per poder intervenir en els canvis necessaris per a l'igualtat d'oportunitats i principis ètics i de joc net.
- Analitzar amb un enfoc epistemològic i crític els diferents objectes d'estudi, principis i teories de les ciències de l'activitat física i de l'esport
- Interpretar, basat en el coneixement dels processos històrics principals de la història de l'activitat física i de l'esport en quant a la seva influència en la societat contemporània i necessària al cas d'Espanya i Catalunya, i la presència diferenciada dels homes i de les dones.

Metodologia de treball

La metodologia de l'assignatura es durà a terme combinant temps presencials d'aula amb temps de treball autònom, amb suport de l'entorn virtual d'aprenentatge. El percentatge de temps que l'estudiant dedica es reparteix de la manera següent:

Activitat	ECTS	Metodologia	Competències
Sessions presencials a l'aula	1,2	Exposicions teòriques amb suport audiovisual, treballs en grup, debats, presentacions per part dels estudiants	G1, G2, G5, G7, G12, T3, T5, T7, T8, T9, E2, E6.
Treball guiat i autònom (on-line)	4.8	Estudi personal, cerques d'informació (bibliografia, webgrafia), treballs guiats (qüestionaris, wikis, debats, fòrums), solució de problemes, càpsules de vídeo	CB2, CB3, CB5, G1, G11, T1, T3, T4, T6, T7, T8, T9, E6.

Com a recordatori, la càrrega setmanal es reparteix de la següent manera:

- 3 hores setmanals (promig) de sessions presencials teòriques (distribuïdes en 4 hores una setmana, 2 hores la següent i així successivament).
- 3 hores setmanals d'aprenentatge guiat (distribuïdes en 4 hores una setmana, 2 hores la següent i així successivament).
- 9 hores setmanals d'aprenentatge autònom no presencial.

El total d'hores de dedicació de l'estudiant serà de 150 h. durant el trimestre.

Continguts

1. Introducció

1. Fonaments conceptuals i teòrics sobre l'activitat física i l'esport
2. El concepte d'esport
3. La sociologia de l'esport
2. **Evolució històrica de l'Activitat Física i l'Educació Física**
 1. Primeres civilitzacions
 2. Grècia
 3. Imperi Romà
 4. Edat mitjana
 5. Edat moderna
 6. Escoles gimnàstiques
 7. Anglaterra SXVIII-XIX: esportivització
 8. El moviment olímpic
 9. Segle XX
 10. Segle XXI
3. **Hàbits esportius de la població**
 1. Evolució de la pràctica esportiva en el context europeu
 2. Factors socials condicionants de la pràctica físico-esportiva
4. **Cultura esportiva i socialització**
 1. Definició i continguts de la cultura?
 2. Procés de socialització i procés d'individualització
 3. Agents socialitzadors?
 4. Cultures esportives?
 5. Socialització en l'esport d'alt nivell
 6. L'esport solidari: la força de la integració
5. **Organització del sistema esportiu**
 1. Aspectes generals de la sociologia de les organitzacions
 2. Tipologia d'organitzacions esportives: públic, privat, comercial
 3. Associacionisme esportiu
6. **Treball i oci en l'esport del s.XXI**
 1. La indústria de l'esport
 2. Característiques del mercat esportiu
 3. Els esdeveniments esportius: els JJOO
 4. El *fitness*: el manteniment i la millora de la condició física al llarg de la vida
 5. L'esport professional: el fenomen social del futbol
 6. Polítiques, estratègies i activitats per al desenvolupament de l'esport en un país
7. **Transversalitat de l'esport**
 1. Gènere i esport
 2. Dopatge
 3. Edat i esport
 4. Integració social: violència i socialització
 5. Integració social: discapacitat i esport
 6. Mitjans de comunicació

Activitats d'aprenentatge

Les activitats de l'assignatura segueixen el sistema d'avaluació contínua, és a dir, que al llarg del trimestre el professor/a planteja diverses activitats, que els/les estudiants han de resoldre i entregar. El treball de cada una de les activitats permet valorar a l'alumna/e, el seguiment que fa a l'assignatura i els elements de millora, a partir dels comentaris i notes que el professor/a farà de les activitats.

Les activitats que es plantegen poden ser individuals o en grups de treball. El professor/a dóna les indicacions per tal que els/les alumnes les puguin elaborar i entregar. Totes les activitats que es plantegen estan pensades perquè els/les alumnes tinguin una perspectiva pràctica dels temes que es desenvolupen a llarg de les deu setmanes del trimestre.

Sistema d'avaluació

La qualificació final de l'alumna/e és el resultat d'una avaluació continuada a través de diferents activitats avaluatives. L'aprobat de l'assignatura es obté amb una qualificació igual o superior a 5 punts (sobre 10 punts) d'acord amb la següent taula de ponderació:

0 - 4,9: Suspès/a

5,0 - 6,9: Aprovat/da

7,0 - 8,9: Notable

9,0 - 10: Excel·lent

L'adquisició de competències per part de l'alumne/a serà valorada mitjançant el sistema d'avaluació contínua.

A continuació es descriuen les activitats avaluadores, les competències que impliquen, i la ponderació en l'avaluació.

Activitat Avaluadora	Ponderació	Competències avaluades
Treball grupal	25%	CB2, CB3, CB4, CB5, G1, G2, G5, G7, G11, G12, T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, E2, E6

Treballs individuals	75%	CB2, CB3, CB4, G1, G12, T4, T5, T6, T7, T8, T9, E2, E6.
----------------------	-----	---

AVALUACIÓ CONTINUADA

Consta de cinc (5) activitats i la següent ponderació en la nota final:

- Tres exercicis individuals: 45% (15% cada un)
- Treball final individual: 30%
- Treball grupal: 25%

REQUISITS PER SUPERAR L'AVALUACIÓ CONTÍNUA:

Totes les activitats han de tenir una nota igual o superior a 5 punts per fer mitjana i que l'avaluació continuada sigui considerada apte. Les activitats amb nota entre 3,5 i 4,9, opten a reavaluació.

La **nota total de l'assignatura** sortirà de la suma de la nota ponderada de cada activitat avaluadora (individual i grupal).

IMPORTANT:

Per què l'avaluació continuada sigui considerada apte i així s'eviti fer l'examen de recuperació, la nota global de cada alumna/e ha de ser superior a 5 punts. Si no es supera el 5, s'haurà d'anar a recuperar l'assignatura en període de recuperació, on la nota màxima serà d'un 5. Si no es supera l'avaluació continuada per incompliment d'algun dels requisits necessaris descrits anteriorment, l'alumna/e suspendrà l'assignatura.

RECUPERACIÓ: EXAMEN

L'examen en període de recuperació serà per escrit i contemplarà tot el conjunt de continguts treballats durant el període lectiu. De l'estructura de l'examen s'informarà amb antelació.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- GARCIA FERRANDO, M., PUIG, N., LAGARDERA, F., LLOPIS, R., VILANOVA, A. (comps.) (2017) "Sociología del deporte", Madrid, Alianza editorial, (el libro universitario). 4ª edició.
- MILLER, T., LAWRENCE, G., McKAY, J. y ROWE, D. (2001). "Globalization and Sport", London: Sage Publications

Complementaris

Bibliografies

- CASTELLS, M. (2011). "La era de la información", Madrid, Alianza editorial, vol.I "La sociedad red", edició actualitzada.
- CROTEAU&HOYNES, (2000). "Media Society. Industries, Images, and Audiences". Second Edition. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press.
- DUNNING, E. (2003). "El fenómeno deportivo. Estudios sociológicos en torno al deporte la violencia y la civilización", Paidotribo, Barcelona.
- ELIAS, N. & DUNNING, E. (1992). "Deporte y ocio en el proceso de civilización". México: Fondo de Cultura Económica.
- GARCÍA FERRANDO, M. (2006). "Postmodernidad y deporte: entre la individualización y la masificación. Encuesta sobre hábitos deportivos de los españoles, 2005", Madrid, Consejo Superior de Deportes, Centro de Investigaciones Sociológicas.
- HEINEMANN, K. (1999). "Sociología de las organizaciones voluntarias. El ejemplo del club deportivo", Valencia, Tirant lo Blanch, Asociación Española de Investigación social aplicada al Deporte.
- MANDELL, R. (1986). "Historia cultural del deporte". Barcelona: Ed. Bellaterra.
- MAZA, G. (2002). "El deporte y su papel en los mecanismos de reproducción social de la población inmigrada extranjera". Apunts. Educació Física i Esport (68), 58-66.
- MOSQUERA, M.J.; GAMBAU, V.; SÁNCHEZ MARTÍN, R.; PUJADAS, X. (2003). "Deporte y postmodernidad", Madrid, Esteban Sanz Librerías Deportivas, S.L. (Investigación Social y Deporte, 6).
- PUIG, Núria, ed. (2002). "Esport i immigració", monogràfic Apunts. Educació física i esports, (68).
-

PUIG, N.; VIÑAS, J. (2003). "Guia per a determinar els hàbits esportius de la població dels municipis de la província de Barcelona", Barcelona, Diputació de Barcelona. La podeu trobar a Internet: www.diba.es (esports/gestió/reerca i formació)

- PUJADAS, X. & SANTACANA, C. (1995). "Història il·lustrada de l'esport a Catalunya (Vol. I i II)". Barcelona: Columna.
- Revistes: Journal of Sport and Social Issues, International Review for the Sociology of Sport, Sociology of Sport Journal, European Journal of Sport and Society, Revista Española de Investigaciones Sociológicas., Revista Española de Sociología, Revista Internacional de Sociología.
- Unió Europea (2005). "Hàbits esportius de la població europea" http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb_special_en.htm
- VIÑAS, J. & PÉREZ, M. (2014). "El mercat de treball en el context de l'esport a Catalunya". Barcelona: INDE
- VILANOVA, A.; CASILLO, J.; FRAILE, A. et al. (Eds) (2009) "Deporte, salud y medio ambiente para una sociedad sostenible". Madrid: Esteban Sanz (Investigación Social y Deporte, 9).

Enllaços web

- <http://cis.es> Centro de Investigaciones Sociológicas
- <http://www.aeisd.org> Asociación Española de Investigación Social Aplicada al Deporte (AEISAD)
- <http://www.eass-sportsociology.eu> Asociación Europea de Sociología del Deporte (European Association for the Sociology of Sport)
- <http://www.issa.otago.ac.nz> Asociación Internacional de Sociología del Deporte (International Sociology of Sport Association)
- <http://www.nasss.org> Asociación Norteamericana de Sociología del Deporte (North American Society for the Sociology of Sport)